Къабарты-Малкъар Къыраллыгъыны 90-жыллыгъын эмда Билимни кюнюн къуанчлы халда белгилегенди

Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ЗАМАН

2011 жыл 3-чю сентябрь, шабат кюн № 170 (18841)

Багъасы3 сомду

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ ВРЕМЯ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПРАВИТЕЛЬСТВОЛУ ТЕЛЕГРАММА

Сизни уллу жетишимлеге жетеригизге ишексизме

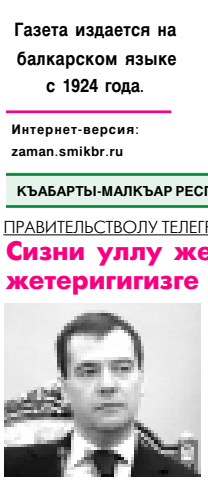

Къыралны башчысы Дмитрий Медведев Къабарты-Малкъарны жамауатын Республиканы кюню бла алгъышлагъанды.

«Сизни Къабарты-Малкъар Республика къуралгъанлы 90-жыллыгъыны кюню бла алгъышлайма. Ол а регионда жашагъанланы барысыны да жашауларында улу магъананы тутады, социально-экономиканы айныытыу бла бирге Къабарты-Малкъарны халкъыны адамлыкъ даражасын бийикге кётюрюрге кенг жол ачханды. Республика Россейге белгили алимле, культура эм искусство къуллукъчула бергенди.

Сизни жеригиз миллет эм дин энчиликлери бла бек тамашалыкъды. Тюрлю-тюрлю этносланы эм динлени келечилерини аралларында мамырлыкъ эм бир бирни англаулукъ регионда тутхучлукъ болурун жалчытыуну бек магъаналы мурдоруду. Биогонлюкде республикада эл мюлк терк атламла бла айныый барады, энергетикада магъаналы проектле жашауда бардырыладыла. Къыралыбызны бек бийик тауу - Элбрус - былайда ёхтем ооеледи, сейирликтабийгъат заповедникле битеу дунияны адамларын кеслерине тартханлай, чакъыргъанлай турадыла.

Регионну андан ары айныытыу промышленностьну технология базасын жангыртыуну, шёндюполю транспорт инфраструктураны къурауну, инвестицияланы хайырланыуну излейди. Битеу кючню бириккирит, сиз бу магъаналы борчланы жетишимли толтурлугъ-угъузгъа, адамланы жашау къолайларын кётюр люгюгюзге мен ишексизме.

Къабарты-Малкъар Республикагъа эм анда жашагъанланы барысына да мен насып, жашнау эм хар тюрлю ахшылыкъ болурун тежейме»,-деп айтылады телеграммада.

КъМР-ни Президентини бла Правительствосуну пресс-службасы.

Саугъалау

Къыйынларына - тийишли багъа

Тёреде болгъаныча, Республиканы къыраллыгъыны кюнюню аллында КъМР-ни Президенти Арсен Каноков Правительствону юйюнде жигер урунуулары, фахмулары, билимлери бла да Къабарты-Малкъарны, саулай къыралны да айныууна себеплик этген адамланы саугъалайды. Бу жол ала башха жылладан эсе кёбюрек болгъандыла-62. Алай болмай да амалы жокъ эди, не десенг де республикабыз къуралгъанлы 90 жыл толгъанды. Аны Арсен Баширович кесини алгъышлау сёзюнде да белгилегенди.

-Халкъыбыз,-дегенди ол,- бу сыйлы байрамгъа жарыкъ кёллю болуп, ёхтемлик бла тюбегенди. Ёхтемлик нирча затларбыз да бардыла. Республика битеу дунияны къысхан кризисден уллу чайпалыыла болмай къутулгъанды, аны экономика онгу кючленнгенди, финансла жаны бла тутхучлулугъу да сакъланнганды.

Президент келир заманнга да уллу борчла салынгланларын белгилегенди. Баш магъаналы ишге уа халкъны къолайлыгъын ёздюрюню санагъанды. Саулукъ сакълауну, билим бериуню сфераларында ишни жангыча къурау андан ары бардыряллыкъды, культурада ишлегенлеге болушлукъ этиллики,дегенди. «Аны ючюн бизге жаланда эки зат керекди,- деп чертгенди Арсен Каноков, - КъМР-де мамырлыкъ эм келишиулюк эмда властыны бла жамауатны арасында бир бирге билеклик этиу».

Кесини хычыуун жумушун а Президент россейли саугъаладан башлагъанды. Россейни сыйлы тренери Жаппуланы Мажитни жашы Магометге «За заслуги перед Отечеством» деген 2-чи даражалы орденни майдалын бергенди. «Россей Федерацииняны сыйлы артисти» деген ат бу жол экеуленгге жетгенди-Музыка театрны солистлери Мухадин Батыровха бла Али Ташлогъа.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Суратны **Р. Мамиев** алгъанды.

Аламат эртген

Биринчи кере биринчи классха

Биринчи сентябрьде республикада жашагъанланы асламысы байрамны сабийлерин школгъа биринчи кере ашырыуну къуанчындан башлагъандыла. Къолларында кеслеринден эсе уллу кыысым гюллери бла аналарыны, аталарыны, ынналарыны, аппаларыны къолларындан тутуп баргъан жашчыкъланы бла къызчыкъланы ол кюн Нальчикни орамларында кёп санда кёрюрге боллукъ эди.

Быйыл республиканы окъуу юйлерини босагъасындан биринчи кере атлагъан сабийлени саны 8729 болгъанды. Жаланда Нальчикни 14-чю номерли гимназиясында беш биринчи класс барды. Ол а республикада арт жыллада сабийле кёп туугъанлары, демография болум ииге айланнганыны шартыды.

Байрам

Гюлле салыу

Ёмюрлюк отну къатында эсгертмеге эртгенликде урушу, урунуну да ветеранлары, школчула да кёп санда келген эдиле. Ала алайда бир минутну шош сюелип, ызы бла гюлле салгъандыла.

Тюшден сора уа республиканы башчылары, Парламентни депутатлары, министерстволада эм ведомстволада ишлегенле, КъМР-ни къыраллыгъыны 90-жыллыгъын белгилерге келген кънокъла да Къабарты-Малкъар Россейге къошулгъанлы 400-жыллыкъ атлы майданнга жыйылгъандыла. Анда Мария Темрюковагъа ишленгген эсгертмени тапкаларыны эки жанында да малкъар, къабарты, орус миллет кийимле кийген, Россей Федерацияны эмда Къабарты-Малкъарны байракъларын ёрге кётюрген жашла тюбегендиле.

Республиканы Президенти Арсен Каноков алайгъа келгенге бла сёлешеди, къалай солугъунларын да соради. Бир кесекден а КъМР-ни Парламентини Председатели Чеченланы Ануар бла бирге эсгертмеге гюл къысымла салады. Анга нальчикчиле, къонакъла да къошуладыла.

Алайдан барысы да къысха заманны ичинде тышына, ичине да тынгылы ремонт этилген, оборудованиясы да толусунлай алышындырылгъан Музыкалы театргъа киргендиле эмда аны халына къарап чыкъгъандыла.

ТОЙ-ОЮН

Артистле бла бирге тепсегендиле, жырлагъандыла

Сабий эмда жаш тёлю чыгъармачылыкъны республикалы юйюню аллында Къыраллыкъны, Билимни да кюнлерине аталып «Мени лукъ алыр ючюн, къолдан келгенни аямагъандыла»,-дегенди.

Керти окъуна, майданнга келген сабийлени тенглери ала

республикам, мени Россейим» деген ат бла театр халда къуралгъан сабий байрам болгъанды.

Аныача, КъМР-ни Билим бериу эм илму министрини орунбасары Татьяна Дорохина майданнга келген сабийлени, аланы устазларын эм ата-аналарын жюреккен алгъышлагъанды. «Жашауугъуз биогюннгю кюнча чууакъ болсун! Сабий эм жаш тёлюню чыгъармачылыкъны арасында ишлегенле уа сиз солуп, ойнап, кюлюп, зауукъючюн деп тепсегендиле, жырлагъандыла. Къарагъанла «Асса», «Кавказны танглары», «Кавказны макъамлары», «Нальцук» , «Глория», «Гелиос» ансамбльлени тепсегенлерин, Эфендиланы Милананы, Марлен Бжинаевни жырлагъанларын артыкъда бек жаратханларын къарсла уруп, кеслери да ала бла бирге жырлагъанлары эмда тепсегенлери бла билдиргендиле.

Жол ачыу

Жол ишлеучюле республиканы Къыраллыгъыны кюнюне саугъагъа М-29 «Кавказ» федеральный автомобиль жолну бир кесегин хайырланыргъа бергендиле. Аны узунлугъу 27 километрди, кесини да 12 жалгъан сооружениясы барды.

Нальчикни къыйыры бла баргъан жолну къурулуу 1993 жылда башлагъан эди, кеси да юч кезиуде бардырылгъанды. Ол заманны ичинде битеу да 3,1 миллиард сом къоратылгъанды. Энди регионнга бек магъаналы автомагистраль бла баргъан транзит транспорт Нальчик эмда Чегем шахарлагъа, Экинчи Чегем эм Урвань эллеге кирлик тюйюлдю.

Объектни къууанчлы ачылыууна къатышыргъа Россей Федерацияны транспорт министри Игорь Левитин, Федеральный жол агентствону башчысы Анатолий Чабунин, Север-Кавказ жолланы управлениясыны башчысы Гайоз Макиев да келгендиле. Республиканы Президенти Арсен Каноков кънокъла бла бирге жангы федеральный жолну бла машиналарында бир кесек барып, аны сынагъандыла. Ала къызыл лентаны кесерден алгъа уа уллу болмагъан митинг къуралгъанды. Анда сёлеше,Игорь Левитин жол тынгылы ишленгнгин белгилеп, быллай жолла болургъа керекдиле бизде хар жерде да,деп чертгенди. Андан ары ол «Кавказ» М-29 федеральный жолну айныытыуну энчи программасы болгъанын, анга кёре энди Владикавказ эм Гудермес шахарланы къатлары бла Ингушетиягъа элтген жолну жангыртыу къолгъа аланырыгъын билдиргенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Байрамгъа аталгъан материалланы 2-чи, 5-чи, 6-чы бетледе окъугъуз.

«Къабарты-Малкъар Республиканы билим бериюню сыйлы къуллукъчусу» деген ат атауну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини

УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы билим бериу системасында кёп жылланы ахшы ишлегенлери, ёсюп келген тёлюню юйретиуге эмда окъутуугъа уллу къыйын салгъанлары ючюн «Къабарты-Малкъар Республиканы билим бериюню сыйлы къуллукъчусу» деген атны атаргъа:

Жамурзова Лидия Сураждиновнагъа - Бахсан шахар округну жер-жерли администрациясыны билим бериу департаментини таматасына

Кодзокова Рита Темболатовнагъа - Терк муниципальный районну «Терек шахарда битеулю билим берген 3-чю номерли орта школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны директоруна

Нехорошева Светлана Ивановнагъа - Май муниципальный районну «Майский шахарда битеулю билим берген 2-чи номерли орта школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны директоруна

Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти А.КАНОКОВ

Нальчик шахар, 2011 жылда 26-чы августда, №130-УП

Ыспас этиуню юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини

БУЙРУГЪУ

2011 жылда 23-чю августда №62-РП

Къабарты-Малкъар Республиканы билим бериу системасында кёп жылланы ахшы ишлегенлери, ёсюп келген тёлюню юйретиуге эмда окъутуугъа уллу къыйын салгъанлары ючюн Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти **ыспас этеди**:

Борчаланы Анжела Шамшудиновнагъа - Къабарты-Малкъар Республиканы Билим бериу эм илму министерствосуну «Битеулю билим берген 7-чи номерли интернат школ» битеулю билим берген къырал учреждениясыны башланнган классларыны устазына

Варквасова Лариса Муратовнагъа - Урван муниципальный районну «Нарткъалада битеулю билим берген 2-чи номерли орта школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны директоруну школгъа дери билим бериу жаны бла орунбасарына

Голубцова Ольга Михайловнагъа –Къабарты-Малкъар Республиканы Билим бериу эм илму министерствосуну «Къабарты-Малкъар агропромышленность лицей» билим бериу къырал учреждениясыны филиалыны директоруну окъутуу-юйретиу иш жаны бла орунбасарына

Гузейланы Асият Орусбиевнагъа - Чегем муниципальный районну «Чегем шахарда битеулю билим берген 1-чи номерли орта школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны малкъар тилден бла литературадан устазына

Лосанова Лариса Бекаловнагъа - Бахсан муниципальный районну «Заюково элде баш битеулю билим берген 4-чю номерли школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны историядан устазына

Моллаланы Фатимат Чабаловнагъа - Эльбрус муниципальный районну «Тырныауз шахарда 5-чи номерли гимназия» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны директоруна

Непочатых Ирина Владимировнагъа - Прохладный шахар округда «Битеулю билим берген А.С.Пушкин атлы 8-чи номерли орта школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны историядан бла обществознаниядан устазына

Слонова Замира Мухамедовнагъа - Лескен муниципальный районну «Хатуей элде баш битеулю билим берген Х.Х.Долов атлы школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны орус тилден бла литературадан устазына

Тхагапсова Татьяна Александровнагъа - Нальчик шахар округда «Битеулю билим берген 11-чи номерли орта школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны директоруна

Хуранова Фатимат Хасановнагъа - Зольск муниципальный районну «Малка элде баш битеулю билим берген 2-чи номерли школ» битеулю билим берген муниципальный учреждениясыны директоруна.

Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти А.КАНОКОВ

Таза жюреккен

Маэстро Темирканов:

«Сиз хар заманда мени жюрегимдесиз»

Къабарты-Малкъарны 90-жыллыгъы белгиленнген 1-чи сентябрьни кюнюнде кёплени алгъышлаулары келедиле. Кесини жерлешлерини махтаулу юбилейлери бла СССР-ни халкъ артисти, СССР-ни, РСФСР-ни эм РФ-ни къырал саугъаларны лауреаты, РФ-ни Президентини саугъасыны лауреаты, Санкт-Петербургну филармониясыны Академиялы симфония оркестрни талай жылдан бери башчысы, маэстро Юрий Темирканов да алгъышлагъанды.

«Къабарты-Малкъарыбызны 90-жыллыгъы бла жюрегими теренинден алгъышлайма. Культурабызгъа, тилибизге, жерибизге сакъ болгуъз, аланы сакълагъыз. Хар юйюрге мамырлыкъ, саулукъ эм къолайлы жашау тежейме. Мен Жерни къалайында болсам да, сиз хар заманда мени жюрегимдесиз!» - дегенди ол алгъышлау сёзюнде.

КъМР-ни Президентини бла Правительствосуну пресс-службасы.

2 бет — Музыка театрда жарыкъ байрам

3-4 бетле — TV-ны бла радиону программалары

5 бет — Даулашлы темагъа ачыкълыкъ кийириу

6 бет — Темаланы бла жанрланы кёп тюрлюлюгю

Къыйынларына - тийишли багъа

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Элли алты жылны къурулушда бет жарыкъы ишлеп келген Кононюк Василий Николаевичге «Россей Федерацияны сыйлы къурулушчусу» деген ат аталгъанды. Тхагапсоев Хажисмель Гисовични илму-педагогика ишге салгъан уллу кыйыны да унутулмагъанды. Ол «Россей Федерацияны бийик школуну сыйлы къуллукъчусу» деген махтаулу атха тийишли болгъанды. КъМР-ни финансла министри Бишенов Азрет Алиевчиге ya экономика эмда финансла ишледе кёп жылланы ахшы ишлегени эм жетишимле болдургъанлары ючюн «Россей Федерацияны сыйлы экономисти» деген ат аталгъанды. Бу атха дагъыда Россейни Сбербанкныны Къабарты-Малкъарда бёлюмюню управляющиси Урусбиев Хамидби Хажмуридович да тийишли болгъанды.

Арсен Каноков бла Беппайланы Муталип.

Культураны бла искусствону айнытыугъа ахшы юлюшлерин къошханла да белгилеммей къалмагъандыла. «Полиграфсервис и Т» китап басманы директору Мария Котлярова «Россей Федерацияны культурасыны сыйлы къуллукъчусу», «Нальчик» НОТР телерадиокомпаниясыны баш режиссёру Варвара Мартиросова ya «Россей Федерацияны искусстволарыны сыйлы къуллукъчусу» болгъанды.

Бу жол 1980 жылда Москвада 22-чи Олимпиада оюнла бардырылгъанлы 30 жыл толгъаны бла байламлы бир къауум адам аллай атлы майдалла бла саугъаланнгандыла.

Саугъаланнгланлы иги кесегине Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамоталары берилгенди. Аланы араларында КъМР-ни Правительствосуну Председателини биринчи орунбасары Адиб Абрегов, Парламентни комитетини таматасы Хамид Башоров, «Горзеленхозну» директору Гелястанланы Ахмат да бар эдиле.

Жашауну алтмыш жылын сахнагъа берген Улбашланы Азнорну республикада танымагъан, билмеген адам бек аз болур. Кьайры барса да, анга адамла бек жарыкъ тюбейдиле, бек сюйюп тынгылайдыла. «Къабарты-Малкъар Республиканы халкъ артисти» деген ат анга боштан берилмегенди.

Малкъар драма театрны артисткасы Атмырзаланы Асият кесин кёп ахшы рольлары бла танытханды. Алай «Иерма» спектакльде баш жигитни ол кимни да эсинде къалырча алай ойнагъанды. Анга «Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы артисти» деген ат аталгъанды.

Журналистлени къыйынларына да ёу жол тийишли багъа бичилгенди. Бек алгъа белгили поэтибиз, кёп назму китапланы автору, Россейни Жазыучуларыны союзуну члени Беппайланы Муталипге «Къабарты-Малкъар Республиканы культурасыны сыйлы къуллукъчусу» деген ат аталгъанына артыкъда бек къуугъанлгъыз. Бу махтаулу атха дагъыда «Кабардино-Балкарская правда» газетни жууаплы секретары Умарланы Люаза да тийишли болгъанды. «Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы журналисти» деген ат да бир къауум адамгъа аталгъанды, ол санда «Кабардино-Балкарская правда» газетни корреспондентлери Альберт Дышековха бла Ирина Богачёвагъа.

Промышленностда кёп жылланы ахшы ишлеп келгени, аны айнытыугъа къыйын салгъаны ючюн Отарланы Къурманнга-Технология эмда экология ведомствосу жаны бла федеральный службаны Северо-Кавказ управлениясыны башчысыны орунбасарына - «Къабарты-Малкъар Республиканы промышленностуну сыйлы къуллукъчусу» деген ат аталгъанды.

Саугъаланнгланланы араларында «Къабарты-Малкъар Республиканы физкультурасыны бла спортуну сыйлы къуллукъчусу» деген атха тийишли болгъанла иги кесек бар эдиле. Бу жол ол саугъаны Президентни кюлюндан Черек районда сабий-жаш тёлю спорт школну эркин тутушуудан тренери-преподаватели Гажонланы Юрий эмда бу муниципальный учрежденияны директоруну орунбасары Къоркъмазланы Виктор алгъандыла.

Ахыырында Арсен Каноков саугъаланнгланланы барысын да дагъыда бир кере алгъышлагъанды, ала республикагъа хайыргъа мындан ары да жангы жетишимле болдурурларын сюйгенин билдиргенди. Президентге ыспас этип, Красноярскеде жашагъан ата журтлуларбызны атларындан Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугъаланнган художник Герман Паштов сёлешгенди. Улбашланы Азнор а кёп жерлерде болгъанын, алай бизни республикадан ариу кёрмегенин белгилегенди, «Къабарты-Малкъар Республикада муниципальный къурылуланы совети» Ассоциацияны толтуруучу директору Николай Маслов а Президентге граждан институтланы къураугъа себеплик этгени ючюн жюрек ыразылыгъын билдиргенди, КъМКъУ-ну физика факультетини теориялы физиканы кафедрасыны таматасы Мурат Хоконов бизни республикадан физика жаны бла кёп фахмулу алимле чыкъгъанларын белгилегенди. Нобельни саугъасын алгъанладан бири да баш билимин бизде алгъанын эсгертгенди. Спортну ветераны Хусейин Шидов Президентге арт заманда кёп спорт сооруженияла ишлеттени ючюн ыспас этгенди. Алгъышлаула эмда ыспас сёзле айтып дагъыда Али Ташло, Василий Кононюк, Ася Евтыхова, Хаути Сохроков, Хасанби Шеожев сёлешгендиле.

Андан сора барысы да алгъыш аякъла кётюргендиле, бу къуугъанлы кюн, эсде къалыр ючюн бирге суратха тюшгендиле.

ТЕКУЛАНЫ Хаза.

Къуугъанчлы ачылыу

Музыка театрда жарыкъ байрам

1-чи сентябрьде башха къуугъанчы жыйылыуланы санында республикалы Музыка театрны ремонтдан сора ачылыууна аталгъан байрам концерт болгъанды. Ары КъМР-ни Президенти Арсен Каноков, Парламентни Председатели Чеченланы Ануар, Правительствону таматасы Иван Гертер, министрле, депутатла, дин къуллукъчула, къыралъ учреждениялары келечилери, къоншу республикаладан къонакъла да келген эдиле.

Жыйылыу а анга ден жараш дырылгъан ролик бла башлангнанды. Ол республиканы 90 жылны ичинде къыйын да, къуугъанчы да жолун ачыкъгъанды. 1921 жыл кёплени жашауларын тюрлендирип, Къабарты – Малкъарда андан сора туугъан ЛУГну, ишленген Бахсан ГЭС-ни, Тырныаууздагъы вольфрам – молибден комбинатны юслеринден, жангы къуратлъан колхозлагъа тракторла келип, жашла, къызла, усталыкъларын ёсдюрюп, атларын битеу да СССР-ге белгили эттенлери айтылгъанды. 1936 жылгъа бизни автоном республика къыралда окъуна бек онглулардан бири болгъаны да эсге салынады. Уллу Ата журт урушну кезиуюнде, андан сора жыллада да мындагъы жашау халны, жетишимлени да роликни хазырлагъанла архив материалланы хайырланып кёргюзтгендиле.

Сора сахнагъа Президент Арсен Каноков чыкъгъанды. Ол да докладында, республиканы тарыхына къайтып, алгъа Горская АССР деп къуралып, бир ауукъдан андан къабартылыла, ызлары бла малкъарлыла да чыгъып, келери Къабарты – Малкъар автоном республика къурап жашаугъа сюйгенлерин билдиргеннеринден башлагъанды ол сёзюн. Андан бери къурулуп, промышленностьда, экономикада болдурулгъан жетишимледе тохтап, арт жыллада ya республикада модернизация бардырылгъанын, 2030 жылгъа дери айныу план хазырланнганын, бусагъатда аны юсюнден ким да кесини энчи оюмун билдирирге боллугъун да айтханды Президент.

Ызы бла сахнаны артистле алгъандыла. Байрам жыйылыу, керти да, ары келгенлени кёллерин кётюрмей амалы жокъ эди. Концертни бардыргъанла - ара телевидениясы белгили ишчиси Татьяна Веденеева бла Азамат Беков - чыкъгъанлай, къараучу алагъа жарыкъ тюбегенди. Ала РФ-ни Президенти Дмитрий Медведведен, башха къырал таматаладан, къоншу республикаланы президентлеринден келген алгъышлау телеграммланы окъугъандыла. Аны бла бошалып къалмагъанды залдагъылагъа хазырланнган байрам. Москвадагъы Уллу театрны жырчылары, РФ-ни сыйлы артисти Лариса Рудакова бла Марат Гали белгили операладан юзюклени кеслери, музыка театрны солистлери Али Ташло, Мухадин Батыров эм Альберт Хупсергенов хор бла бирге да жырлагъандыла. Усталаны фахмуларына къараучу сансыз къалмай, аланы сахнадан къызыу къарсла бла ашыргъандыла. Бизни жырчыла да, байрамгъа атап, концерт номерлерин кёргюзтгендиле. Асият Черкесова, Тимур Гуазов да ариу ауазлары бла къуугандыргъандыла. Гнесинле атлы академияны студенткасы Къабардокъланы Зухура, жырын малкъар тилде айтып, ары келгенледен улу ыразылыкъ алгъанды.

Тепсеусюз байрам болмайды! «Балкария» фольклор–этнография, «Кабардинка» академиялы эм «Терские казаки» жыр – тепсеу ансамбльле кеслерини усталыкълары бла байрамгъа къуугъандыла.

Сахнаны сабийле алып, жаш жырчыла, тепсеучюле, гимнастла ахшы, фахмулу тёлю ёскоп келгенин ачыкъларгъандыла. Ала ариу номерлери, омакъ кийимлери бла да бери келгеннлени къуугандыргъандыла.

САРАККУЛАНЫ Асият.

Байрам

Жол ачыу

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

- Быллай жолланы тап халда тутар ючюн, сёзсюз, кёп къоранч этерге да тюшерикди, - дегенди ол. - Келир жыл Россей Федерацияны Жол фонду да толу кючю бла ишлеп башларыкъды. Жууукъ заманда Россейни Правительствосу жолланы тап тутуу жаны бла къурулушчула бла келишим этеригди. РФ-ни регионлары да кеслерини жол фондларын къурап, Россейни Президенти аллыбызгъа салгъан борчланы тынгылы тамамларбыз ден ышанама.

Жолну къууанчлы ачылыуу.

Андан сора Игорь Левитин журналистлени соруулары жууапла бергенди. «Жолланы айнытыуну программасын жашауда бардырыну баш мураты - тёрт ызлыкъны автомагистральна ишлеудю, аны бла бирге жол инфраструктураны да игилендириудю, аварилада ачыгъанлагъа медицина болушлукъну терк къураду»,-дегенди.

Арсен Каноков а республикада байрамлагъа магъаналы объектлени хайырланыугъа бериу бла тюбеген ахшы тёреге айлянгнанын белгилегенди. «Бу трассаны хайырланыргъа бериу, - дегенди ол андан ары, - шахарланы, эллени орамларыны ичлери бла баргъан машиналаны санын иги да азайтырыкъды. Отуз километрни узунуна тийишли белгине салыу эмда жолну биринчи техника категорилягъа кёчюрюу а къоркъуусулукъну жалчытырыгъа себеплик этерикдиле.

Жангы фатардан ачхыча.

Подполковник Дмитрий Косухин ич ишледе къуллукъ эттенлеге бусагъатда аманлыкъчылыкъ эмда терроризм бла кюреш бардырыуда артыкъда уллу ауурлукъ жеттенин белгилегенди. Арт он жылны ичинде Россейни МВД-сына «къазауатны министерствосу» деп боддан айтмайдыла, деп къоушханды. «Кеслерин аямагъан, улу кишиликлерин кёргюзтген тенглерибизни, сизни уа жашларыгъызны, баш иелеригизни эм аталарыгъызны бир заманда да унутурукъ тюйюлбюз эм алагъа хурмет этерикбиз»,- дегенди ол ахырында.

КъМР-ни Правительствосуну Председатели Иван Гертер, республикада тынчлыкълы жашау ючюн жанларын берген полициячыланы жууукъларына, ахлуларына дагъыда бир кере къайгъы сёз бере: «Ала дунияны башында бек багъалы затларын - жашаулярын - мамырлыкъ, тынчлыкъ ючюн бергендиле. Ол ачыуну кётюрген къыйыны. Биз а, республиканы Президенти Арсен Каноков, Правительствосу, Парламенти да, аманлыкъчыланы къолларындан ёлген жашланы юйюрлерини жашауларын бир кесек окъуна женгиллетирге кюреширикбиз, ахшылыкъ этерден артха турлукъ тюйюлбюз»,- деп ышандырыгъанды. Андан ары ол КъМР-ни башчылары юйюрлени социальный хорууулау жаны бла къаллай мадарла этилгенлерини юсларинден айтханды.

Жыйылыуда КъМР-де Ич ишлени министерствосуну Жамауат советини келечиси Туменланы Мурадин, Ич ишлени органларыны ветераналрыны советини председатели Борис Думанов да сёлешгенди

Ызы бла ич ишлени министри тёрт юйюрге да эки, юч фатарлы отуладан ачхычланы эм сертификатланы бергендиле. Ол кюн окъуна Россейни МВД-сындан келген къонакъ Сергей Васильев, Миллет жандауурлукъ фондну келечилери да жангы фатарланы барып кёргендиле, юйюде керекли затладан саугъала да эпттендиле.

КЪУРУЛУШ

Анзорейде школну Президент ачханды

Лескен районну Анзорей элинде 660 окъуучугъа жери болгъан жангы школ окъуучулагъа эшиклерин кенг ачханды.

-Эллиле бу ахшы ишни эрттеден сакълагъанларын мен билеме,-дегенди бу къуучулы ишге къатышыр ючюн келген Президент Арсен Каноков.- Школюкъланы шёндюгю излемлеге кёре ишленген билим этиудю»,-дегенди Арсен Каноков.

Арсен Каноков компьютерде ишлеп кёргенди.

КъМР-ни билим бериу эм илму министрини къуллугъун толтургъан Сафарби Шхагапсоев а арт алты жылны ичинде республикада шёндюгю заманны излемлерине кёре хар не бла да жалчытылгъан жыйырма бир жангы школ ишлеп, хайырланылыргъа берилгенин билдиргенди. Анзорейни жангы бериу учрежденияда окъургъа муратлары толгъаны уа биютонда хычыуун кёрюнеди. Бу элден кеслерини ахшы ишлери бла аны атын айтдыргъан кёп адам чыкъгъанды. Бу жангы школдан да кеслерини билимликлери, жигер урунуулары бла да Къабарты-Малкъарны эмда Россей Федерацияны даражасын биийкге кётюрюкле чыгъарыкъларына ышанама.

Республиканы башчысы адамланы билим даражаларын кётюрюр ючюн, алыкъа да кёп иш этерге тюшеригин белгилеп, билим бериу учреждениялары ырысхы-техника базаларын игилендириуге, устазланы хакъларын кётюрюуге баш магъана бериллигин чертгенди. «Бизни, сизни да, багъалы устазла, борчубуз - сабийлерибиз алгъан билим жаланда Къабарты-Малкъарда, Россей Федерацияда да угъай, тыш къыраллада да не тюрлю конкуренциягъа да чыдамлы болурча школуна саугъагъа уа эки интерактивный къанга бергенди.

Районну администрациясыны башчысы Арсен Макоев да къуру къоллары бла келмегенди - школгъа электронный музыкалы оборудование келтиргенди. Жууукъ заманда Урух элде да жангы школ ишленип, хайырланылыргъа берилгинин билдиргенди ол.

Анзорейде школну къурулушуна 160 миллион сом къораты лгъанды. Ол ачхана 48 миллионун федеральный эмда 112 миллионну да республикалы бюджетле бёлгендиле. Анда жыйылыуда бардырырча, спортну тюрлюлеринден жарау этерча энчи залла, сабийлеге эмда анда ишлегенлеге деп исси азыкъ хазырларча ашхана да бардыла. Мындан ары бу элни сабийлери бир сменде окъурукъдула.

КЪУУАНЧЛЫ ИШ

Жангы фатарладан ачхычла

Озгъан бараз кюн КъМР-де Ич ишлени министерствосунда ёлген полициячыланы юйюрлерини бир къауумуна жангы фатарладан ачхычла берилгендиле. Анга аталгъан жыйылыу башлангнынчы, КъМР-ни Правительствосуну Председатели Иван Гертер, Россейни МВД-сыны кадрла департаментини тамата инспектору ич службаны подполковниги Дмитрий Косухин, КъМР-де ич ишлени министри полицияны полковниги Сергей Васильев, кюч структураны къуллукъларын толтура ёлген къуллукъчуларын жууукъларыда полициячыланы тукъумлары жазылгъан мемориал къанганы къатына полле салгъандыла, бир минутну шош сюеелгендиле.

Андан сора Сергей Васильев Россейни МВД-сыны кадрла департаментине эмда Битеуроссей милет жандауурлукъ фондха ыспас этгенди. Аланы хайырындан 2010 жылны ноябрь айындан бери 47 миллион 244 минг сомгъа онтогъуз фатар алынгнанын билдиргенди.

Бусагъатда Фонд дагъыда алты юйюрге жашау журтла берилир жаны бла мадарла этеди. 2011 жылны башында Россейни Ич ишлерини министерствосуну департаменти да эки жашау юй алыргъа юч миллион 679 мингсомлукъ сертификат бергенди. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосу да къуллукъларын толтура ёлген онюч полициячыны юйюрлерине болушлукъгъа 12 миллион 500 минг сом бёлгенди.

КОНЦЕРТ

Жауун да чырмамагъанды

Аппайланы Ислам жырлайды.

«Келишиулюкню» майданында жауун сакъ жаугъанына да къарамай, концерт тохтамагъанды. Жер-жерни эмда россейли эстраданы артистлери жыйылгъанланы жарыкъ жырлары бла къууандыргъандыла. Концерт башланнгынчы, анга къараргъа келгенлени КъМР-ни Президенти Арсен Каноков алгъышлагъанды. Республиканы фахмулу эмда акъыллы жаш адамлары кёп болгъанларын черте, юлгюге Дима Биланны келтиргенди эмда жаш тёлюге бек ышанганын эмда аны ючюн сокъуранмазлыгъын да белгилегенди.

Мында бардырылгъан концерт программагъа Тёппеланы Алим, Аппайланы Ислам, Дима Билан, эгечле Царикаевала, «Балкария», «Кабардинка», «Глория» ансамбльле, дагъыда башхала къатышхандыла.

Ол кече сагъат тогъузгъа дери баргъанды. Аны ахырында уа салют болгъанды.

АТ ЧАРИШ

Бир миллион сом къытылгъанды

Республикалы ипподромда уа «Минги тауну кубогу-2011» ючюн алтынчы халкъла аралы ат чариш бардырылгъанды. Анга Ростов областыны, Север Осетия-Алания ны, Чечен, Ингушетия эмда Къабарты-Малкъар республикаланы спортчулары къатышхандыла.

Бек сыйлы саугъа - Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини саугъасы- ючюн эришиулеге тогъуз чаришчи чыкъгъанды. Ала чабарыкъ жол эки минг метр эди. Финишге биринчи жеттенгге 350 минг сом тежелген эди да, ол «Велф» атда баргъан Арсен Кажаровка жеттенди. Ючюллылыкъ эм андан да тамата атланы 2400 метрге чабыуда Алик Алоков «Ифра» атда биринчи келгенди эмда 300 минг сом къоллу болгъанды.

Республиканы къыраллыгъыны 90-жыллыгъына аталгъан саугъа ючюн атла 3200 метрге чапхандыла. Ала алты эдиле. Кеслери да тёрт жылдан таматала. Чаришде хорлагъан Астемир Шиковха 200 минг сом жеттенди.

Андан сора да, ол кюн ипподромгъа келгенле республиканы биринчи Президенти Валерий Мухамедович Коковну, КъМР-ни Эл мюлк министерствосуну саугъалары ючюн эришиулеге да къаргъандыла. Алада хорлагъанла жюзюшер минг сом алгъандыла.

Ахыырында къабарты къумалы атла чаришге чапхандыла. Анда «Орланд» аты бла Къаншау Сижажаев барысын да озгъанды.

Материалланы басмагъа ХОЛАЛАНЫ Марзиат хазырлагъанды.

КЁРМЮЧ

«Ётмек терек» окъуна бар эди

Тюнене Нальчикде Абхазия майданда болгъан уллу кёрмючде саулай да Къабарты-Малкъардан промышленность, аш-азыкъ, техника, кийимле, тюрлю-тюрлю сырьё, дарманла эм башха затла чыгъарыучу предприятияла бла заводла кеслерини продукцияларын кёргюзтгенде. Ары Россей Федерацияны Президентини Север-Кавказ федеральный округда толу эркинликли келечисини орунбасары Юрий Олейников да келген эди. Ол республиканы министрлери эм башха кьонакъла бла бирге предприятияланы стендлерине да къарагъанды эм продукцияларына багъа бигенди. Предприятиялары уа кёргюзтюр затлары кёп эдиле. Аграрийле тахта кёгетлени жыйып бошагъанлы кёп болмагъанлыкъгъа, бир къаум предприятияла ол продукциядан жаратыуларын кёрюрге боллукъ эди мында.

Конкуренциягъа, чыдамлы техникагъа да къарагъандыла.

Кёрмючге къатышхан предприятияла бери келгенлени эслерин кеслерине бурур ючюн, къолдан келген амалланы аямагъанлары кёрюнюп тура эди. Сёз ючюн, «Къабарты-Малкъарны племзаводу» багъалы чабакъладан аш-азыкъ этип келтиргенди. Столланы къатлаштырылгъан консервеланы хар тюрлюлерин да келтиргенди. Сют жарашдырыучу, ётмек биширген, конфетле эм тюрлю-тюрлю татлы затла чыгъарыучу предприятияланы продукцияларын да бийик багъа бергенди къонакъла.

Кёгетледен, жемишледен эм консерваладан къуралгъан стенд.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Республикагъа мамырлыкъ, монглукъ тежегендиле

Къонакълагъа къууанчлы халда тюбегендиле.

Нальчикде Абхазия майданда Къабарты-Малкъарны къыраллыгъыны 90-жыллыгъына жораланып республиканы хар району кесини арбаз кёрмючюн къурагъанды.

Алайгъа жыйылгъанланы халкъ чыгъармачылыкъны ачыкълагъан кёп сейир затланы кёрюрге онглары бар эди. Келгенлеге уа арбазлада жыр-тепсеу да тюбегендиле. Элбрусчула да, миллет ашарыкъла бла кийимледен сора да, андан чыкъгъан белгили спортсменлеги суратлары тагъылып тура эдиле. Ёлмезланы Исмайыл бла Абдул-Керим агъачдан бла сюекден ишлеген гоппанлагъа, аякъ-къашыкъгъа, жаныуар, адам сыфатлагъа къарар ючюн, кёп инсан жыйылгъан эди. Зольскеден келенледе уа тукъум тамгъана бла, сабийле ишлеген, табийгъатны тигип этилген суратларына эс бурурча эди. Прохладначылада уа, буруннгудача, тёгерекге къарарча къалагъа миннгенле да болгъандыла. Баксанчыла уа эртгелии заманладача этилген пушканы окъуна келтиргендиле. Миллет кийимле кийдирилген моникенлени къатында суратха тюшгенле да аслам эдиле.

Кёрмючге республиканы башчылары, КъМР-ни Правительствосуну келечилери да келгендиле. Ала, хар арбазгъа кирип, алада болгъан затла бла шагъырейленнгендиле.

Алай бла адамла, кёрмючге къарап, уллу зауукъулукъ алгъандыла. Сёз ючюн, Созайланы Тамирлан, кёргенини юсюнден кесини оюмун айта, барысындан да бек Черек бла Элбрус районланы арбазларын жаратханын билдиргенди. «Сёзсюз, ала барысы да кёрмючге кёл салып хазырланнгланлары кёрюнюп тура эди. Алай, бу эки район миллет энчиликлерин аламат ахшы кёргюзталгъандыла - къалала, таш хуналары бар, кийимлени алсакъ, жамычыдан башпал жюн кёлекге дери», - дегенди ол. Оля Папанова уа, тепсеулеге къарай, халкъ жырлагъа тынгылай, кесини жашлыгъын да эсгергенди.

Аш-азыкъны хазырлагъан кезиу.

Кёрмючю бла бирге, районланы ансамбльлери бла хорлары, жырчыла, тепсеу коллективле да къатышып, уллу концерт болгъанды. Анда миллет тепсеулени кёргюзтгендиле, халкъ эм бусагъатдагъы жырла да айтылгъандыла. Къабарты-Малкъарда жашагъан миллетлени абадан келечилери уа, сахнагъа чыгъып, байрам бла байламлы малкъар, къабарты, орус тилде алгъыш этгендиле. Ала республикагъа, аны халкъларына, битеу къыралгъа, дуниягъа да мамырлыкъ, монглукъ, оГъурлулукъ, насып тежегендиле.

КУЛЬЧАЛАНЫЗульфия.

Август кенгеш

Сергей Кравцов Сафарби Шхагапсоевни РФ-ни Билим бериу министерствосуну грамотасы бла саугъалайды.

Тюрлениуле устазладан жангы къараула эм уллу усталыкъ излейдиле

Окъуу жылны аллында республиканы районларында, шахарларында бардырылгъан август жыйылыулада быйыл жангы стандартлагъа кёчюную, педагогланы иш хакъларыны, билим бериую, жангы законну юсеринден кёп айтылгъанды. Жыйырма жетинчи августда Къырал концерт залда болгъан республиканы кенгешде да сёз ол затланы юсюнден баргъанды. «Къабарты-Малкъарны билим бериу системасын модернизациялауда магъаналы проблемала» деген ат бла болгъан форумгъа РФ-ни Билим бериу министерствосуну регионланы айнытыу департаментини директору Сергей Кравцов, КъМР-ни Правительствосуну Председатели Иван Гертер, КъМР-ни билим бериу эм илму министрини къуллугъун толтургъан Сафарби Шхагапсоев эм башхала къатышхандыла.

Кенгеше жыйылгъанланы бек алгъа жангы окъуу жыл бла, шахарны эм республиканы байрамлары бла Иван Константинович КъМР-ни Президентини эм кесини атындан алгъышлагъанды. Республикада окъутуу-юйретиу процессде тюрлениуле бла байламлы жумушлада иш да, бирсиледен артха къалмазча, къолубуздан келгенни аямагъа керекбиз, дегенди ол.

Иван Гертер кесини сёзюнде Бахсан районда бир ахшы ишни юсюнден да айтханды. Алай бла, мында 1-8-чи классларда окъугъанла – 89 процентге, 9-11-чи классладагъыла да токъсандан артыкъ процентге жылы аш бла жалчытылынадыла.

Бу жумушха 26 млн., 850 минг сом къоратылгъанды. Дагъыда жети школну столовасында жангы оборудованияла алыргъа белгиленнгендиле.

2010-2011 окъуу жылда республиканы школларына жети миллион сомгъа автобусла алынгандыла. Къолайсыз юйюрледен сабийлени дерсликле бла жалчытыугъа уа 2,2 млн. сом къоратылгъанды.

Устазланы КъМР-ни Парламентини Председателини орунбасары Татьяна Саенко да алгъышлагъанды. Ол бериу министерствосуну регионланы айнытыу департаментини директору Сергей Кравцов, КъМР-ни Правительствосуну Председатели Иван Гертер, КъМР-ни билим бериу эм илму министрини къуллугъун толтургъан Сафарби Шхагапсоев эм башхала къатышхандыла.

Саугъаланнганланы къууму.

Кенгеше жыйылгъанланы бек алгъа жангы окъуу жыл бла, шахарны эм республиканы байрамлары бла Иван Константинович КъМР-ни Президентини эм кесини атындан алгъышлагъанды. Республикада окъутуу-юйретиу процессде тюрлениуле бла байламлы жумушлада иш да, бирсиледен артха къалмазча, къолубуздан келгенни аямагъа керекбиз, дегенди ол.

Иван Гертер кесини сёзюнде Бахсан районда бир ахшы ишни юсюнден да айтханды. Алай бла, мында 1-8-чи классларда окъугъанла – 89 процентге, 9-11-чи классладагъыла да токъсандан артыкъ процентге жылы аш бла жалчытылынадыла.

Бёлюмню башчысы жангы окъуу жылны жангычылыгъы – ФГОС-ланы юсюнден да айтханды. Быллтыр алагъа кёре республиканы школларында 1150 сабий окъугъанды. Ала быйыл экинчи классда ишлерин ол юзда бардырлыкъдыла. Биринчи сентябрьден а биринчи классларгъа келген сабийле жангы стандартла бла окъурукъдула. Алай бла, республикада башланнган классларгъа ФГОС-ланы кийириу башланнганды, алай ол бош механизм тюйюлдю. Жарты жолда ажашып къалмай, аны 5-8-чи классларгъа, ызы бла уа 9-11-чи классларгъа школчуланы абызыратмай къалай кийиригге боллугъуну жолларын излергге керекбиз, дегенди ол.

КъМР-ни билим берию юсюнден субъектле араларында бардырылгъан конкурсда хорлагъаны республиканы бу сферасын айнытыугъа 75 миллиондан аслам ахча келирча онг чыгъаргъанды. Ол ырысыны окъуу учреждениялада стажировка площадкала къураргъа да амал берликди. Стандартланы кийириуге жангы оборудование кереклиси баямды. Школлагъа ала да алынырыкъдыла.

Андан сора да, республикада билим берию модернизациялау бла байламлы амалланы комплекси жарашдырылгъанды. Аны федеральный министерство къабыл кёргенди. Бу проектни хайыры уа 198,4 млн. сом болгъанды. Андан 92,3 млн. сом а школлада керекли затлагъа бёлюнгенди. От тюшюуге къоркъуусузлукъну жалчытыугъа да эки миллиондан аспамгъа оборудование алынгранды.

Ызы бла педагогланы формулары бла, республиканы байрамы бла да Сергей Кравцов алгъышлагъанды. Ол билим берию юсюнден жангы законну сюзюрге устазла тири къатышханлары ахшы шарт болгъанын белгилегенди. Предложениялана сайлау аланы рейтингларине кёре бардырыллыгъын да ангылатханды.

Сергей Сергеевич сабий садлада жерле жетмегенини юсюнден айтханды. Ол проблема Къабарты-Малкъарда уллу тюйюл эсе да, барды. Аны себепли быйыл мында 110 жери болурча онгла къуралгъандыла деп билдиргенди.

Билим берию модернизациялауну чеклерине устазланы иш хакъларын кётюрюу биринчи, бек магъаналы иш болгъанын да белгилегенди. Битеу да Россейде модернизациялауга 120 миллиард сом къоратылгъанын билдирип, бизни республикагъа бир миллиарддан артыкъ ырысхы бёлюнгенни айтханды. Къабарты-Малкъарда ФГОС-лагъа кёчюу къуралыулу башланнганын, аны бла байламлы устазла усталыкъларын ёсдюрюргге тюйишли болгъанларын чертгенди. Жангы окъуу жылда республиканы педагогларыны он процентни аттестациялауну жангы формасына кёре ётергге борчлу болгъанларын да ангылатханды. Биз окъутуну качествосун игилендиригге сюе эсек, аттестациялауну да тюрлендириргге керекбиз, дегенди. Ызы бла ол Иван Гертергге бла Сафарби Шхагапсоевге Тестле бардырыуну федеральный арасыны грамоталарын бергенди.

Август кенгеше билим бериуде тюрлениулени юсюринден Бахсан районну билим бериу управлениясыны башчысы Тамара Абрегова, Прохладна шахар округну тёртюнчю номерли школуну директоруну орунбасары Светлана Жукавина, Сабийлени бла жаш тёлюню илму-техника жаны бла юйретиую республикалы арасыны директору Хусейн Дикинов эм башхала сёлешгендиле.

Ызы бла педагогла Сергей Кравцовха кёшакъ билим бериуде ишлеген устазланы иш хакъларыны юсюнден соргъандыла. Ол бу затха оноу 2012 жылны январь айында этиллигин билдиргенди.

Август кенгеше, тёреде болуучусуча, саугъаланнганла да кёп эдиле. Алай бла, Борчаланы Анжела (жетинчи номерли интернат-школ), Гузеланы Асият (Биринчи Чегемни биринчи школу) эм Молланы Фатимат (Тырныауузну бешинчи номерли школу) КъМР-ни Президентини атындан ыразылыкъ къагъылтагъа тийишли болгъандыла. КъМР-ни Правительствосуну Сыйлы грамотасы уа ОГъары Малкъарны биринчи номерли орта школуну директоруну орунбасары Цийкъанланы Розагъа берилгенди.

Элбрус районну Билим бериу управлениясыны технологу Сотталаны Азамат – Урунуну эм социальный айнытыуну министерствосуну, Нальчикни тогъузунчу номерли орта школуну медсестрасы Гуртуланы Зухура – Саулукъ сакълау министерствосуну, Жанютия элни орта школуну музыкадан устазы Ахматланы Эльвира уа Культура министерствону Сыйлы грамоталары бла саугъаланнгандыла.

Ол кюн Къабарты-Малкъарны педагог форумун жангы окъуу жыл бла, республиканы байрамы бла да Астрахань областьны билим бериу эм илму министри Виталий Гудман, Нальчикни «Кавказ» санаторийиндге Россейни жер-жерлериндген келип солугъан сабийле эм Москваны Бауман аттыы къырал техника университетинде бизни республикадан барып окъугъан студентлени аламат видеороликле бла алгъышлагъандыла. Белгили жаш артистле, шахар школланы окъуучулары, тепсеу ансамбльле да залдагъыланы концерт программа бла къууандыргъандыла.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.
Суратланы **ХОЛАЛАНЫ Марзият** алгъанды.

ЖЫЙЫРМА БИРИНЧИ ЁМЮРНЮ ЖАШ ТЁЛЮСЮ

Даулашлы темагъа ачыкълыкъ кийириу

Ботталаны (Лепшокъланы) Заринагъа жаланда жыйырма алты жыл болады, алай бу жаш тиширыуну жашауунда бы барыбыз да ёхтемленирча жетишим болгъанды. Ол Москвада Экономиканы бийик школунда психологиядан кандидат диссертациясын къоруулагъанлай, аны анда ишлерге чакъыргъандыла. Алай бла Россейни бек дарожалы вузларындан бирини устазы эм илму ишчиси болгъанды.

Ара шахарда бизни адамларыбызгъа иги болмагъан сунабыз биз. Алай Заринены юлюсю ачыкъ кёрпозтеди: терен билимли, чынты профессионалла анда кереклиди.

«Кавказ миллетлиле - Москвада»

Диссертацияны къоруулау бир талай сагъат баргъанды, дуниядa атлары белгили профессорла бир соруну юзюндан башха соруу берип, жаш алим бла тынгылы ушакъла бардырыгъанды. Не зат сейирсиндиргенди аланы алгъай бир? Тема. Ботталаны Зарина къарачайлыла, таулула, чеченлиле ара шахарда жашауугъа къалай келишгенлерини юсюнден жазгъанды.

«Кавказ миллетлиле - Москвада». Бусагъатда телевиденияда бу темагъа жораланнган кёп ток-шоула бардырыладыла. Жарсыугъа, белгили политикле, алимле, жамауат къуллукъчула окъуна аланы юсюнден айтханда, ала тыш къыралда жашагъанча, алай сёлешедиле.

Некди алай? Кесибизни къыралыбызда тыш адамла а нек кёрюнебиз биз? Бу къыйын соруулагъа жораланнганды Заринены диссертациясы. Къоруулау бошалгъандан сора профессор Александр Шмелёв: «Зарина Хызыровнаны аты илмуда айтыллыкъды. Биогюнлюкде окъуна ол кючлю алимди», - дегенди.

Бу жыл Заринаны сорууларына 497 адам жуапла бергендиле. Анкетала толтурургъа къарачай-малкъар жаш тёлюню айныуына себепли этген «Эльбрусоид» фондха келгенле бла болушхандыла. Тинтиуле кёргюзтгендиле: Москвада тургъан къарачайлыланы бла малкъарлыланы асламысы кеслерини адетлерин-тёрелерин жюрютедиле, башха культуралагъа да сейирлери барды, аладан иги затны алыргъа хазырдыла. Алай бир-бирле уа жаланда миллет жоруклары, ангыулауларыны ичинде жашаргъа сюедиле. Ёхтемлендирген шарт: кесини миллет ышанларын унутуп, башхаланы араларында эрип къалыргъа хаппа-хазырла жокъну орунундадыла. Ёз миллетини тёрелерин багъаламагъанла, башхаланыкъын билиргге сюймегенле да бек аздыла.

Ачыкъ айтыргъа керекди: Заринаны илму ишин ачыкълагъан шартла кёллендиредиле, жыйырма биринчи ёмюрде да аз саплы халкъла къуруп кетмей, кеслерин сакълаллыкъдыла деген жарыкъ умутха къанат битиредиле. Биогюнлюкде Москвагъа, Ленинградха эм башха уллу россейли шахарлагъа бармай онг жокъду: бирле анда бийик билим аладыла, башхала ахча ишлейдиле, саулукъларына къаратыргъа баргъанла да бардыла. Къысхасы, биогюнлюкде ансыз болаллыкъ тюйюлдюе.

Заринаны айтханына кёре, мигрантланы (ара шахарыбызгъа баргъанланы) къылыкълары москвачыланы алагъа кёз къарамлары бла байламлыды. Москвачыла (аланы кёбюсю оруслуладыла) башха миллетли адамлагъа тёзюмлюледиле. Аланы граждан сезимлери кючлюдю. Къарачайлыланы бла таулуланы миллет сезимлери теренди, алай ала Россейни гражданлары болгъанларын унутмазгъа керекдиле.

Чукотканы юсюнден

Юч жыл мындан алгъа Зарина къарачайлы жаш Лепшокъланы Керамгъа, ФСБ-ны офицерине, эрге чыкъгъанды. Аны Чукот автоном округа ишлергге жибергенлеринде, жаш тиширыугъа, борчун толтура, баш иесини ызындан барыргъа тюшгенди. Анда ол тамырлы халкъны жашаун тинтгенди. Бусагъатда анда жашагъан элли минг адамдан бешден бири чукчаладыла.

Бир кезиуде аланы сабийлерин интернатлагъа жыйып, окъутуп тургъандыла. Биогюнлюкде аланы кёллери ана тиллерин билмейдиле, тундрада башларын кечиндираллыкъ тюйюлдюле. Бу аз саплы, къурыў тургъан миллетни ичинде болгъанларына ылыкъгъанла бардыла. Окъугъа тынгылы къуллукълада, бийик иш хакъ тёленнген ишледе чукчала хазна жокъдула...

«Мени акъылыма кёре, шёндюгю дуниядa аз саналы халкъла къуруп кетмез ючюн, билимге бла бирликге итинирге керекдиле, - дейди Зарина. – Хар таулу адам сабийине тынгылы окъуу берирге борчлуду. Халкъны сейирлерин жаланда билимлери болгъан, кеслерине базыннган адамла къоруулааллыкъдыла.

Мен Москвада «Эльбрусоидни» жыйылыуларына барама, анда Тоторкъулланы Алий жаш адамлагъа: «Бир биригизге къолгъуздан келгенича болушгъуз», - дегенлей турады. Аз саналы халкъланы къадарлары кеслерини къолларындады. Бирлешсек, билимлиле болсакъ, ким абындыраллыкъды бизни?»

Эки вузда окъугъан тынч тюйюл эди

Зарина Москвада эки вузну бошагъанды: Психология институтну эм Правосудияны россейли академиясын. Ийыкъда жети кюнден бешисин биринчисинде, экисин а башхасында оздургъанды. Жылла бла солуу юнсюз жашагъан тынч болмагъаны кимге да баямды. Алай ол студент жылларын да насыплы кезиуге санайды, заманын бошуна жибермегенди: «Эльбрусоидде» миллет тепсеулеге юйренггенди.

- Биз Чукотканда жашагъанывызда, «Элгырон» тепсеу ансамбльни концертине барабыз,-деп эсгереди Зарина. – Бек сейир этген эдим чукчаланы тепсеулерине! Жырлары уа – алача жер башында бир адам да жырламайды. Хар культура чексиз багъаныды, биз, таулула, малкъар культураны ёмюрледе сакъларгъа керекбиз.

Заринаны миллет сезими сабийлигинден башлап кючалгъанды. Ботталаны Хызыр бла Жабелланы Людмила эки кыз ёсдюргендиле. Аладан бири – редакцияны биогюнгю кьонакъы, экинчиси уа – Алина. Экиси да Нальчикни жыйырма тогъузунчу школун алтын майдалгъа бошагъандыла, Алина да бусагъатда Москвада Плеханов атлы академияда окъуйду.

Юйюрню башчысы Хызыр къурулушчуду, Москвада уллу проектлеге къатышхан специалистди. Фахмулу къызланы аналары Жабелланы Людмила уа биринчи номерли шахар больницаны роддомуну физиология бёлюмюню таматасыды.

Таулуланы жашау ызлары алайды: эгеч эгечге, къарындаш къарындашха итинингелей, билеклик этгенлей тургъандыла не заманда да. Мындан ары да ол ыз, ол тёре бузулмаса, бирибиз да жангызлыкъны сынамасакъ, миллетибиз да айныр.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Кёрмюч

Темаланы бла жанрланы кёп тюрлюлюгю

КъМР-ни Миллет музейинде, хар замандача, бизни художниклерибизни кюз артында болуучу кёрмючлери ачылгъанды. Ол бу жол республиканы 90-жыллыгъына аталгъанды. Суратчыларыбыз жылны ичинде ишлеген чыгъармаларын, эртгегили ишлерин да кёргюзтгендиле.

Музейни залы къараучудан толу болуп, байрамгъа аталгъан кёрмюч адамлада уллу сейир-тамаша къозгъагъаны шарт кёрюнгенди. Аны ачагъа келген культураны министри Руслан Фиров, къайсы миллет да культурасы бла бай болгъанын белгилен, бизни халкъла ёхтемленирча кёп ат, шарт болгъанын айтханды.

Хар кёрмючню да кесини тюрсюнлери, энчилиги болгъаны да сейир тюйюлмюдю. Музейни залына киргенлей, бек алгъа эсинг мындагъы ишлени жарыкълыкъларына кетеди. Сора энчи белгилерге тийишли шарт – ол кёп темалы, жанрлыды. Биз мында портретлени, живописьни, натюрмортланы, графиканы, скульптураланы, къол устаны ишлери бла бирге биринчи кере театр художниклени сахнагъа деп жарашдыргъан декорацияларыны бла кийимлерини макетлерин, эскизлерин да кёребиз.

Бютюнда къууандыргъан а жангы атладыла. Жаш художниклени суратлары кёрмючню, сёзсюз, байыкъландыргъандыла. Наиля Галимова, Юлия Зеленская, Къудайланы Исмайыл, Рузанна Дацирхоева, Кантемир Жилов эм башлана аланы санындадыла. Суратлау искусстволаны музейини директору Жантуудуланы Елизаветадан аны оюмун соргъанымда, ол да бу шартны белгиледи. Бютюнда аны тиширыыла кёллениндиле. Аланы араларында аскерчи усталыкъ сайлагъанла да аз тюйюлдюе. Жангы окъуу жылгъа тынгылы хазырлагъанланы араларында огъары малкъарлыла алчыладыла. Тап ремонт этдирир ючюн, атаанала да 101 минг сом ахча жыйгъандыла.

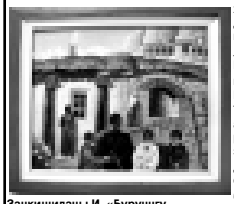

Занкишиланы И. «Бурунгу арбаз».

В.Тхакумашев «Къулийланы Къайсын».

Жаш авторла бла бирге атлары белгили художникле да ишлери бла шагъырей этгендиле. Герман Паштов Красноярскеден, Мухадин Кишев да Испаниядан келгенлерин да белгилерге керекди. Алагъа сёз берилгенинде уа, экиси да къараучугъа диргенлерин, Акъкъызланы Имараны, Мокъаланы Владимирни, Елена Новикованы, Андрей Колкутинни, башхаланы ишлери да уллу зауукълукъ бергенлерин айтды.

Р.Фиров ачханды кёрмючню.

ыспас этгендиле дайым да аны сейири суурмай тургъаны ючюн. Скульпторланы сагъынгланда, Владимир Тхакумашевни, Черкесланы Тахирни ишлерине эс бурурчады. Ала не заманда да терениклери бла жетедиле кёрмючге келгенлени кёллерине.

Баккуланы Владимир айтхылыкъ алим Энейланы Тимурну бла кёп болмай жашаудан кетген Байзуллаланы Алийни портретлерин, Жанкишиланы Ибрагим бурунгу эллени тансыкълай, аланы суратларын ишлегендиле. Орта тёлю да - Ахматланы Леуан, Атабийланы Халимат, Занибекланы Абдурахман, башхала да кеслерини ызларына кертичилей къалгъанларын кёребиз. Жаш тёлю, белгини, метафораны, компьютер графиканы да хайырлана, жангы жол излегени эсленеди.

Кёрмючню ача, Руслан Фиров бизни республикалы художниклени ахшы школларын чертген эди. Биз аны хар жолдан да кёребиз. Жантуудуланы Елизавета уа ахыр тёрт – беш жылда быллай сейир кёрмюч болмагъанын белгилегенди. Биз да профессионалны оюму бла ыразылыгъыбызны билдиребиз.

САРАККУЛАНЫ Асият.
Суратланы автор алгъанды.

КУЗЬМИН Валентин Григорьевич

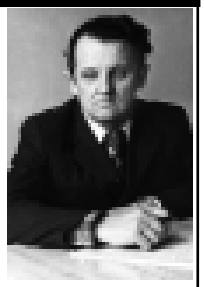

Къабарты-Малкъарны литературасына уллу буушу сынаргъа тюшгенди. 2011 жылда 31-чи августда кёп заманны къыйын аруудан сора Россейни Жазыучуларыны союзуну члени, Уллу Ата журт урушха къатышхан Кузьмин Валентин Григорьевич 86 жылында дуниядан кетгенди.

В.Г. Кузьмин 1925 жылда 30-чу августда Киев шахарда тугъанды. 1943 жылда Совет Аскерде къулукъ этергге кеттенди. Аскер училищени бошап, немис-фашист уууулаучуларда къажау къазауатха къатышханды. Ауур жаралы болгъанды.

Урушдан сора Нальчикге келип, В.Г. Кузьмин культураны тюрлю-тюрлю учреждениялярында ишлегенди, ишчи жаш тёлю школну бошагъанды, андан сора пединститутну заочно таусханды. 1948-1958 жылларда Нальчикни школларында орус тилден бла литературадан дерс бергенди.

Аны литература иши да ол заманда баршланнганды. 1958 жылда «Эльбрус» китап басмада ишлерге чакъыргъандыла, анда сау 16 жылны суратлау литература бёлюмге башчыкъыз этгенлей тургъанды. 1974 жылда В.Г. Кузьминни Къабарты-Малкъарны Жазыучуларыны союзуну правленини жууаплы секретарына айыргъандыла. Ол анда 2011 жылда пенсиягъа чыкъгъынчыгъа дери къулукъ этгенди.

Биз Валентин Григорьевич Кузьминча белгили жазыучуну, тилманчны эм прозаикни тас этгенбиз. Ол битеу жашауун эм фахмусун Къабарты-Малкъарны чыгъармачылыкъ ишине бергенди, ол литературагъа уруш отунда чыныгъып, жарыкъландырыу ишде сынау жыйышдырып келгенди. Аны чыгъармачылыгъында баш тема да ала болгъандыла.

Аны китапларыны баш жигитлери Ата журтну солдатларыдыла, урушдан сора жылланы жаш тёлюсюдю. «Галочка», «Без отца» повестьлери, «Мы с Сергеем», «Мой дом - не крепость» «Своя ноша», «Трамвай издалека» романлары, хапарлары, очеркери кеслерини суратлау кючлери, жашау кертиликлери бла айырмалыдыла.

В.Г. Кузьмин Къабарты-Малкъарны литературасыны жетишиммлерин пропагандалаугъа уллу юлюш къошханды. Ол миллетлени бир къауум жазыучуларыны чыгъармаларын орус тилге кёчюргенди. Аны творчествосуну таркъаймагъан шауданы къабартыларны бла малкъарлыланы фольклорлары эди. «Нартла», «Нартланы хазнасы», «Алтын биюртюкле», «Къарт тауланы жомакълары» деген эм башха китапларына кирген таулу таурухлары кёллеге белгилидиле.

В. Г. Кузьмин литература ишни уста къурай билгенди, фахмулу редактор эди. Ол жаш адамланы юйретиуге уллу къыйын салгъанды. КъМР-ни Жазыучуларыны союзуну правленини жууаплы секретары эм СССР-ни литература фондуну уполномоченнийи болгъан кезиуде жазыучулагъа ырысхы болушлукъ этгенлей тургъанды.

В.Г. Кузьмин Ата журт урушну Биринчи даражалы ордени, майдалла, сыйлы грамотала бла саугъаланнганды. Анга «Къабарты-Малкъар Республиканы культурасыны сыйлы къуллукъчусу», «Россейи Федерацияны культурасыны сыйлы къуллукъчусу» деген атла аталгъандыла.

Кузьмин В.Г. чынтты интернационалист, аламат ахшы адам, юлгюлю юй башчы, ышангылы жолдаш эм нёгер эди эм жаш тёлюню сыйлы кёрген насийхатчысы болгъанды. Валентин Григорьевич Кузьминни жарыкъ сыфаты, бу аламат жазыучуну эм гражданны махтаулу ишлери бизни жюреклерибизде кёп заманлагъа сакъланырыкъдыла.

Каноков А.Б., Чеченов А.А., Гертер И.К., Жамборов В.С., Абрегов А.Х., Аттаев Ж.Ж., Ацканов Р.Х., Бегиев А.М., Бозиев Н.М., Бицуев А.М., Болтыханов Ф.В., Вороков В.Х., Додуев А.Т., Жанимов Р.М., Жилетежев С.Х., Зумакулов Б.М., Зумакулова Т.М., Кармоков М.М., Кауфов Х.Х., Котляров В.Н., Кумахов М.Л. Мазихов Б.Б., Макитов С.И., Мезова С.С., Накова Е.Н., Опрышко О.Л., Паштов Б.С., Рахаев А.И., Саенко Т.В., Созаев А.С., Таов П.К., Темирканов Б.Х., Тхагазитов З.М., Тхазеплов Х.М., Уянаев К.Х-М., Фиров Р.Б., Хагасов З.А., Хакуашев А.Х., Хафицэ М.М., Шихабахов М.Х., Эльгаров К.М., Эркенов Т.Х., Эфендиев К.К., Яропольский Г.Б.

БАЙЛАМЛЫКЪЛА

Шуёхлукъну жарыгъы

Подполковник Мамайланы Камал сёлешеди.

Республиканы юбилейи, жангы окъуу жылны башланнганы да Огъары Малкъарны эки орта школуна чекчиле келгенлери бла байламлы бютюн жарыкъ болдула. Биринчи къонгуроу хар жерде бир заманда болгъаны себепли Совет Союзну Жигити Уммайланы Мухажирни атын жюрютген окъуу юйге бардым. Ары быйыл 362 сабий жюрюкдю. Аладан 28-си биринчи классны окъуучуларыдыла, 11-чи классны бошарыкъла уа 27 боладыла.

Школну директору Къарчалаты Халимат, байрамла бла атааналаны, сабийлени, устазланы да алгъышлап, бир къауум жетишимге эс бурду. Быйыл школну бошагъан 33 жашдан, къыздан 24-сю бийик вузлагъа анлай, окъуу юйге спутниковый антенналы да саугъа этеди.

Огъары Малкъарны биринчи школунда биринчи къонгуроу.

Тюз аллай саугъаны экинчи номерли школдагъы окъуучула подполковник Андрей Шевченкону бла тамата лейтенант Мурат Теуновну къолларындан алгъандыла. Чекчилени жаш шуёхлары болгъан эки школда да жашил чынлыланы багъалы саугъаларына бек къууаннгандыла, жюрек ыразылыкъларын да билдиргендиле.

МАМАЙЛАНЫ Алий.

Школчуланы къууму.

Альпинизм

Казбекге ёрлегендиле

Республиканы 90-жыллыгъына Казбек таугъа ёрлегенле Нальчикге къайтханларында, алагъа тюбел, альпиниадагъа къалай къатышып келгенлерин соргъанбыз. Ушакъ нёгерлерибиз а Къмр-ни альпинизм, туризм эм къаялагъа ёрлеу жаны бла федерациясыны вице-президенти Гумаланы Борис, 5633 метр бийикликге болгъан жашла Апсуаланы Муса бла Мокъаланы Тенгиз болдула.

Ала айтханнга кёре, Къарман таугъа ёрлерикле 50 адам болгъандыла, аладан бир къыркъы мураталрыны жетгендиле. Таулу жашланы ючюнчю нёгерлери Ибрагим Зугулов эди. Жашла тёппеге биринчиле болуп чыгъып, 30-чу августа дери альпиниада бошалгъынчы сакъламай, республиканы байрамын белгилерге ашыгъып келгендиле.

Энди, насыплары тутуп, Россейни жыйымдыкъ командасына тюшселе, дунияда бек бийик тауладан бирине ёрлерикдиле. Ма аллай сейирлик саугъа этгендиле ала кеслерине, республиканы байрамына да.

МАМАЙЛАНЫ Алий.
СУРАТДА: (солдан онгнга) Апсуаланы Муса, Гумаланы Борис, Мокъаланы Тенгиз.

Спорт

Хорламгъа итиниулюк

КъМР-ни Спорт, туризм эм курортла министерствосуну пресс-службасындан билдиргенлерине кёре, 4-чю-5-чи августа Польшада, Владислав Пытлясинскийни хурметине жораланып, тёрели турнир болгъанды. Анда Заур Курамагомедов (60кг), Амбоко Вачадзе (66 кг), Роман Власов (74кг), Алан Хугаев (84кг) эм Рустем Тотров (96 кг) хорлагъандыла.

Россейни грек-рим тутушуудан жыйымдыкъ командасыны баш тренери, дунияны беш кере чемпиону Гоги Когуашвили команданы сермешгенини юсюнден кёсини оюмун билдиргенди. Аны айтханына кёре, дунияны чемпионатына команда сау жыл хазырланнгандыла.

-Ол турнирге жыйылыуладан сора баргъанды. Ауы спортчуланы биринчи бла экинчи номерлерин аланы хазырлыкъларын сынар муратда ашыргъанма. Къатышхан командалагъа кёре, бу турнир апрельде ётген Европаны чемпионатындан эсе ючлю болгъанды. Эришиуде жети биринчи жерледен бешисин россейлиле алгъандыла. Ол а бизни тюз жолда болгъаныбызгъа шагъатлыкъ этеди.

Заур Курамагомедовну юсюнден айтханда, ол турнирге, не болса да, хорлар акъыл бла баргъан эди. Заурну 60 кг. ауурлукъ категорияда сермешиуге юйрениую саулугъуна чыл тюшгени ючюн созулгъанды. Алай аны хорламгъа итиниулюгю приёрланы санына кирирге себеплик этгенди. Аллай хорламла къарыуунга базындырадыла эм жангы даражагъа чыгъаргъа болушадыла,-легенди ол.

КУЧМЕЗЛАНЫ Индира.

Окъуучула юйретедиле

Мени аначыгъымы юйретиую

Мени аначыгъым юйретген рецептни башха адамлагъа да билдирирге сюеме. Ол аны бла бизни, сабийлерин, туудукъларын эм аладан туугъанланы да къышда жётелден багъып тургъанды, жаз башында да хайырланыучу эди профилактика этген халда.

Ишхилдини, алоэни, балны, «Кагор» чагъырны, барысын да бир тенгли ёлчемде алып, бирге къошугъуз. Алоэни чапыракъларын кесип алыгъыз, жууугъуз да, холодильникге салып, 10-12 кюнню турургъа къоюгъуз. Ишхилдини эзигиз, алоэни ууакъ туурагъыз, бирге кюшуп, юслерине «Кагор» эм бал куюгъуз да, бал эрип бошагъынчы турургъа кюогъуз. Алай бла жарашдырылгъан дарманны сюзюгюз, къалгъанын сыгъыгъыз. Бу дармандан бирер столова къашыгъын хар кюнде 3-5 кере ичигиз. Сабийлеге дарманны чагъыр къошмай жарашдырыгъыз.

П.Лихачёва.
«1000 советов» газетден.

КъМР-ни Билим бериу эм илму министерствосу, КъМР-ни Жазыучуларыны, Журналистлерини союзлары, «Кабардино-Балкарская правда», «Адыгэ псалъэ», «Заман», «Советская молодежь», «Горянка» республикалы газетлени, «Ошхамахо», «Минги-Тау», «Литературная Кабардино-Балкария», «Нур», «Нюр», «Солнышко» журналланы редакциялары, «Эльбрус» китап басма, Къабарты-Малкъар къырал университетни коллективи филология илмуланы доктору, КъМКъУ-ну профессору, АМАН-ны академиги, КъМР-ни илмусуну сыйлы къуллукчусу **ХАКУАШЕВ Андрей Хакашховичге** жашы **Аслан** акъылы ёлгени бла байламлы, уллу буушу этип, къайгъы сёз бередиле.

«Кабардино-Балкарская правда», «Адыгэ псалъэ», «Заман», «Советская молодежь», «Горянка» республикалы газетлени, «Ошхамахо», «Минги-Тау», «Литературная Кабардино-Балкария», «Нур», «Нюр», «Солнышко» журналланы редакциялары, КъМР-ни Журналистлерини союзу «Кабардино-Балкарская правда» газетни корреспонденти **БЕЛУХИНА Валентина Фёдоровна** ёлгенини юсюнден, уллу буушу этип, билдиреди эмда аны жууукъларына бла ахлуларына къайгъы сёз бередиле.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
БЕППАЙЛАНЫ Муталип (баш редакторну орунбасары), КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редакторну орунбасары), АЛИКАЛАНЫ Владимир, БИТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь).

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмныйи -42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 47-26-22. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52

РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛЮМЛЮРИ:
Жамауат-политика бёлюм - 42-67-68,42-24-02.
Экономика бёлюм - 42-66-73.
Культура бёлюм - 42-75-82, 42-68-72.
Социальный политика бёлюм - 42-66-76, 47-27-59.
Жангылыкъла эм спорт бёлюм - 47-26-39, 42-66-71.
Письмола эм реклама бёлюм - 42-37-94.
Тилманчла бёлюм - 47-31-28.
Сурат алыучула - 42-75-82, 42-66-76.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бла къагъыт жюрютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.
Газетде басмаланнган материаллада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишмезге болдукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн, Россей Федерациясы басманы юсюнден Законуна тийишлиликде, материалланы авторлары кеслери жууапладыла.
Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинка бла жазылгъан 5-6 бет) кёпню алмайды.
Газет Басманы эм асламды информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.
Регистрация номер —И-0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Жаш тёлюню эмда жамаат биригиулени ишлери жаны бла министерствосуну компьютер службасы хазыр этгенди.
Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33
Газетлени иелерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениясы жууаплыды. Телефонла: 42-06-51, 42-19-97
Газетлеги розницагъа сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечать" акционер обществосу жууаплыды. Телефон: 42-69-34

Номерге графикге кёре 19 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынгъанды.
ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Къонакланы Хасан- дежурный редактор;Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасары; Акушланы Феруза (1-2-3-чю бетле), Зезаланы Лида (4-5-6-чы бетле) - корректорла.
Тиражы 3500 экз. Заказ №3176

РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ:
360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5
электронный почтасы: elbor_50@mail.ru